

S I N T E Z A

La proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege cu privire la denumiri geografice

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
AVIZARE PREALABILĂ		
Scrisoarea Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 36/01-06/897 din 09.11.2022		
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova Nr.04-6002 din 22.11.2022	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă
	Propunerile (recomandările) Cap. II la art. 6 este necesară indicarea autorității publice centrale de specialitate, întrucât actualmente, domeniul denumirilor geografice nu este atribuit expres în aria de competență la nici o autoritate publică centrală de specialitate. Or, potrivit cerințelor art.3 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, la elaborarea actelor normative se vor respecta principiile coerenței și predictibilității normelor juridice;	Se acceptă Modificările au fost introduse
	Cap. II art.7 se va indica care sunt Entitățile publice, “în limitele prezentei legi”.	Se acceptă S-a adăugat un nou punct
	Cap. II art.8 este necesar de concretizat statutul Comisiei Naționale pentru denumiri geografice, întrucât utilizarea sintagmei “structură organizațională” poate avea un caracter ambiguu. Totodată se va exclude sintagma planificare spațială, de la art.8 alin (2), deoarece este menționat în continuare urbanismul și amenajarea teritoriului.	Se acceptă Modificările au fost introduse
	Cap. III art.1.alin (3) și art.10 alin (1) din proiectul de lege privind “arterele de circulație și zonele de circulație publică” sunt contradictorii, în acest sens se propune revizuirea acestora sau excluderea lit.c) din art.10 alin (1) al Proiectului legii.	Se acceptă Modificările au fost introduse
	Se propune excluderea lit. e) din art.10 alin (1) al Proiectului de lege din considerentul că art.4 din Legea drumurilor nr.509/1995 descrie expres modul de atribuirea a denumiri și indicilor drumurilor publice.	Se acceptă Modificările au fost introduse

	Se propune excluderea sintagmei “stație de așteptare” indicată la lit d) din art.10 alin (1) al Proiectului de lege.	Se acceptă Modificările au fost introduse
	la art.11 alin. (4), de cine se depune către Comisia națională pentru denumiri geografice „Cererea de atribuire a denumirilor geografice”, a se vedea alin. (3) lit. a), b), c) și d) și la alin. (6) al aceluiași articol;	Se acceptă Modificările au fost introduse
	la art.11 alin. (7), care este „autoritatea abilitată cu aprobarea actului normativ”;	Se acceptă Modificările au fost introduse
	la art.11 alin. (8), care este „autoritatea publică abilitată în modul stabilit de legislație, care emite actul normativ”;	Se acceptă Modificările au fost introduse
	la art.11 alin. (9), care este „Autoritatea competentă în domeniul denumirilor geografice” care „poate refuza atribuirea denumirii geografice” și dacă pot fi atribuite competențele respective „Comisiei naționale pentru denumiri geografice”;	Se acceptă Modificările au fost introduse
	la art.15, care este „Autoritatea competentă în domeniul denumirilor geografice”;	Se acceptă Modificările au fost introduse
	la art.19 alin. (2), de exclus cuvintele „dacă spațiul permite”.	Se acceptă Modificările au fost introduse
	La art.20 se va revedea redacția alin. (2) și anume textul „substituirea unei denumiri geografice poate crea confuzii, iar utilizarea acesteia este instabilă și neînsemnată”, având caracter ambiguu.	Se acceptă Modificările au fost introduse
	La Nota informativă: Dat fiind faptul că deja suntem în trimestrul IV al anului 2022, se va revedea termenele stabilite la compartimentul „Fundamentarea economico-financiară”.	Se acceptă Modificările au fost introduse
Agencia Servicii Publice Nr. 01/8447 din 24.11.2022	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă
	Propunerile (recomandările) A exclude înregistrarea obiectelor de evidență care se regăsesc deja în Registrul de stat al unităților administrative-teritoriale și al adreselor.	Se acceptă Modificările au fost introduse
	Definiția registrului denumirilor geografice din art.2 nu este clar expusă și lasă loc pentru interpretări, or urmează a fi inclusă norma care explică conținutul registrului (ex. ce date conține registrul respectiv: lista tuturor	Se acceptă Definiția a fost parțial modificată.

	denumirilor geografice utilizate în țară, nomenclatorul denumirilor sau și obiectele cu locație geografică).	
	Din contextul legii se creează un mecanism extrem de complicat, un mecanism care necesită resurse financiare nejustificate, precum și se identifică dublarea datelor: -în art.2 în definiția noțiunii "standardizarea denumirilor geografice" se indică "aprobarea procedurilor de utilizare și ajustare a denumirilor la tradiții naționale", fapt ce subînțelege că vor fi aprobate careva proceduri care să dicteze cum beneficiarii să utilizeze denumirile și necesitatea ajustării tuturor denumirilor existente;	Se acceptă Definiția a fost parțial modificată
	în art.6 lit.h) și lit. (1) se indică acțiuni/activități nejustificate care implică resurse financiare din bugetul de stat;	Se acceptă Modificările au fost introduse
	în art.7 lit.t) și art.9 lit.c) nu este clară expunerea: ce acte normative urmează se elaboreze spre ex. APL;	Se acceptă Modificările au fost introduse
	în art.7 sunt indicate atribuțiile entităților publice, din care se conturează activități duble și complicarea procesului (a se vedea lit.r), lit.s), lit.t), lit.u)). Astfel, în art.9 lit.d) se indică acțiuni duble ce complică activitatea APL: actul elaborat se transmite: i) Comisiei și ii) deținătorului Registrului. Ar fi mai simplu pentru APL să remită actul său către unul din cei doi expuși, iar comisia și deținătorul să conlucreze;	Se acceptă Modificările au fost introduse
	art. 10 indică obligativitatea denumirilor geografice pentru un șir de obiecte, ce impune ca pentru acestea obligatoriu trebuie să fie atribuite denumiri, în consecință se impun cheltuieli pentru a atribui în mod obligatoriu denumiri obiectelor ce la moment încă nu au careva denumiri (ex. pentru drumuri private, poduri). Este necesar de exclus complet caracterul obligatoriu;	Se acceptă Modificările au fost introduse.
	art. 11 descrie un proces extrem de complicat și greoi: se depune cerere de atribuire a denumirii la comisia națională, care ca urmare pregătește dosarul. Aici nu sunt clare acțiunile comisiei naționale în cadrul pregătirii dosarului respectiv (verifică corectitudinea denumirii propuse în cerere de solicitant sau dictează/propune careva denumiri). După care APL urmează să facă	Se acceptă Modificările au fost introduse.

	<p>consultăți publice, iar decizia APL (emisă în urma acestor consultări) se remite iar la comisia națională, după care comisia națională din nou examinează și emite deja un aviz, care iar se expediază APL.</p> <p>După care se emite un "act normativ" (atenție: avem deja o decizie a APL). Mai mult ca atât se impune ca actul normativ să conțină "harta cu indicarea amplasamentului obiectului diferențiat"- astfel, se subînțelege că se impun careva lucrări de întocmire a acestei hărți. Și acest act final se remite iar la comisia națională, dar și la deținătorul registrului (art.15). Totodată, existența hărții subînțelege că la final în registru se vor păstra obiectele, care dețin această denumire, fapt ce duce la dublarea datelor din registrul denumirilor cu registrele tematice.</p>	
	<p>În art. 12 lit.(1) se restricționează atribuirea denumirilor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lit.(1) restricționează atribuirea denumirilor anumitor obiecte la denumirea așezărilor. UE există și alte practici: ex. aeroportul din București se denumește "Aeroportul Henri Coandă"; - lit.(3) interzice atribuirea numelui oamenilor iluștri în timpul vieții sale. În practică sunt deja cazuri - avem denumirea "Eugen Doga"; - lit.c) interzice atribuirea denumirii care nu are asocieri cu patrimonial istoric și cultural - în practică sunt deja cazuri - avem denumiri " Frederic Joliot-Curie", "Kamceatka", "Michael McGoldrick", etc. <p>Se propune de a fi excluse restricțiile indicate mai sus.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă Modificările au fost introduse.</p>
	<p>Art.20 urmează a fi redactat, deoarece în redacția actuală nu este clar ce este denumire dublă-aceasta se referă doar la alin. (2) sau și la alin.(1), pentru alin.(2) cum se scrie denumirea dublă (alăturat, prin cratimă).</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă Modificările au fost introduse.</p>
	<p>Art.23 alin (3) de expus în redacție nouă cu următorul conținut "Posezor și deținător al Registrului denumirilor geografice este Autoritatea publică central responsabilă de domeniul denumirilor geografice". Alin (3) devine alin. (4).</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă Modificările au fost introduse.</p>

	Art.26 nu este clar, nu conține criteriile de control, ex. în ce constă controlul utilizării denumirii. Se propune a fi redactat complet.	Se acceptă
Scrisoarea Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 36/01-06/931 din 10.10.2023		
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova Nr. 04-5319 din 18.10.2023	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă
	Propunerile (recomandările) Lipsa de propuneri	Se acceptă
Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală Nr. 1635 din 23.10.2023	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă
	Propunerile (recomandările) La art. 1 alin. (1), urmează a fi excluși termenii care se repetă, cum ar fi "identificarea", "stabilirea".	Se acceptă Modificările au fost introduse
	În scopul expunerii mai clare a situațiilor în care se interzice atribuirea denumirilor geografice, propunem de a examina suplimentar art. 12 alin. (3), dat fiind faptul că nu toate cele expuse în acest alineat se încadrează la situația "interzice atribuirea aceleiași denumiri geografice";	Se acceptă Modificările au fost introduse
	La art. 15 alin. (1) lit. b), considerăm necesar de examina suplimentar această propunere, deoarece, în conformitate cu art. 6 lit. f) din proiect, Agenția Relații Funciare și Cadastru (ARFC) este autoritatea care creează și deține Registrul denumirilor geografice. Astfel, devine nonsens ca autoritatea competentă în domeniul denumirilor geografice (ARFC) să informeze în termen de 10 zile din momentul stabilirii denumirii pe deținătorul Registrului, care este tot ARFC.	Se acceptă Modificările au fost introduse.
Agenția Servicii Publice Nr. 01/1790 din 24.10.2023	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă
	Propunerile (recomandările) Lipsa de propuneri	Se acceptă

PRIMA AVIZARE

Scrisoarea Cancelariei de Stat nr. 18-69-12178 din 20.11.2023 de avizare a proiectului de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023)

<p align="center">Congresul Autorităților Locale din Moldova Nr. 354 din 28.11.2023</p>	<p>Obiecțiile Lipsa obiecțiilor</p>	<p align="center">Se acceptă.</p>
	<p>Propunerile (recomandările) 4.1. În art. 3 din proiectul de lege (Principii în domeniul denumirilor geografice (1) În domeniul denumirilor geografice se respectă următoarele principii: d) realizare intereselor naționale) urmează a fi substituită lit. d) cu textul cu următorul cuprins: „d) îmbinarea interesului național cu cel al colectivităților locale”. Acest principiu rezultă din conținutul proiectului de lege, în special din competențele partajate și interdependente ale autorităților publice centrale și locale la atribuirea, schimbarea, înregistrarea denumirilor geografice, consultarea colectivităților locale ș.a.</p>	<p align="center">Se acceptă. Modificările au fost introduse.</p>
	<p>4.2. Titlul articolului 6 (Atribuțiile autorității publice centrale de specialitate în domeniul denumirilor geografice) este aproape similar cu cel al art. 7 (Atribuțiile autorităților publice centrale responsabile de denumiri geografice) și nu este clar despre care anume „autorități publice centrale responsabile de denumiri geografice” se are în vedere, or în art. 26 lit. b) din proiectul de lege se specifică „autoritatea publică centrală responsabilă de domeniul denumirilor geografice”, iar în nota informativă la proiectul de lege se relevă că: „Conform Hotărârii Guvernului nr.458/2017 privind aprobarea responsabilităților entităților publice privind seturile de date spațiale, Agenția Relații Funciare și Cadastru este desemnată drept autoritate publică centrală responsabilă de seturile de date spațiale „denumiri geografice”. În acest context, este necesară substituirea în textul proiectului de lege a cuvintelor „autorități publice centrale responsabile de denumiri geografice” cu „autoritatea publică centrală responsabilă de domeniul</p>	<p align="center">Se acceptă. Modificările au fost introduse.</p>

<p>denumirilor geografice” ori clarificarea aspectelor pe care le-a avut în vedere autorul proiectului de lege. Dacă ar fi mai multe autorități publice centrale responsabile de denumiri geografice, atunci acestea trebuie precizate (care sunt). În orice caz, formularea actuală nu respectă criteriul de calitate a normelor sub aspect de predictibilitate.</p>	
<p>4.3. În art. 8 (Atribuțiile autorităților administrației publice locale: Autoritățile administrației publice locale: a) stabilesc denumirea obiectelor amplasate în limitele teritorial administrative ale unității administrativ-teritoriale, cu excepția celor care fac parte din competența autorităților publice centrale de specialitate. Pentru obiectele amplasate pe două sau mai multe unități administrative - teritoriale atribuirea denumirii se realizează de către autoritățile administrației publice locale din unitățile administrativ teritoriale respective) urmează a fi efectuate următoarele modificări:</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>i) excluse cuvintele „teritorial administrative ale”,</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>ii) substituirea cuvintelor „fac parte din” cu cuvintele „țin de”,</p>	<p>Se acceptă. Modificările au fost introduse.</p>
<p>iii) substituirea cuvintelor „pe două” cu cuvintele „pe teritoriul a două”, precum și iv) substituirea cuvintelor „administrative – teritoriale” cu cuvintele „administrativ-teritoriale”.</p>	<p>Se acceptă. Modificările au fost introduse.</p>
<p>4.4. În art. 10 (Atribuțiile Comisiei Naționale pentru denumiri geografice Atribuțiile Comisiei Naționale pentru denumiri geografice: (2) Comisia Națională emite remite un aviz autorităților publice responsabile de denumiri geografice asupra dosarului de atribuire a denumirilor geografice) urmează a fi substituite cuvintele „emite remite” cu cuvintele „emite și remite”.</p>	<p>Se acceptă. Prin avizul Ministerului Apărării au fost introduse modificările.</p>
<p>4.5. Referitor la art. 12: 4.5.1. alin. (4) Cererea de atribuire sau de schimbare a denumirilor geografice, însoțită de Decizia autorității publice centrale / autorității publice locale / grupului de experți lingvistici /persoane fizice și/sau juridice ce au</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>afiliere cu obiectul denumirii geografice adoptată în urma consultărilor publice, împreună cu dosarul sunt înaintate Comisiei Naționale pentru denumiri geografice (decizia autorității publice locale adoptată în urma consultărilor publice și Actul normativ de stabilire a denumirii geografice) atenționăm, că este stabilită o procedură excesiv de birocratizată și îndelungată în privința (procedurii) autorităților administrației publice locale, ceea ce presupune că, în procesul de înregistrare a unei denumiri geografice, urmează a fi adoptate două decizii ale consiliilor locale (un proces îndelungat și anevoios). În acest sens, propunem completarea cuvintelor „autorității publice locale” cu cuvintele „executive (dispoziția)”. În special, că în practică, de procesul inițierii și realizării consultărilor publice, de regulă, se ocupă autoritățile publice locale executive.</p>	
	<p>4.5.2. alin. (9) Actul normativ de stabilire a denumirii geografice urmează să conțină cel puțin următoarele date: c) schița amplasamentului obiectului geografic diferențiat în spațiu) menționăm că nu este stabilit cine, când și în ce mod elaborează „schița amplasamentului obiectului geografic diferențiat în spațiu”. În acest sens, este necesară precizarea respectivelor aspecte (de ex., prin completarea lit. c) cu cuvintele „elaborată de către inițiator în formă liberă, utilizând seturi de date spațiale disponibile, inclusiv din surse deschise”).</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>4.6. În art. 14 (Particularitățile atribuirii denumirilor geografice și redenumirii obiectelor geografice (1) În cazul atribuirii denumirilor geografice sau redenumirii obiectelor geografice, dosarul urmează să conțină opinia autorității administrației publice locale în raza teritorială a căreia este amplasat obiectul pentru asigurarea respectării opiniei populației care domiciliază pe teritoriul este identificat obiectul geografic) nu este clar, opinia cărei autorități a administrației publice locale trebuie să conțină dosarul. În contextul propunerii de la pct. 4.5.1., în cazul în care este etapa consultărilor publice, propunem ca această opinie să fie cea exprimată</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>în cadrul acestor consultări organizate de autoritatea publică executivă. Cuvintele „teritoriul este” este necesară substituirea cu cuvintele „teritoriul în care este”.</p>	
	<p>4.7 În art. 23 (Înregistrarea denumirilor geografice (1) Denumirile obiectelor geografice se supun înregistrării. (2) Înregistrarea denumirii arterelor de circulație și a zonelor de circulație publică se face în conformitate cu Legea nr. 151/2017 cu privire la sistemul de adrese. (3) Denumirile arterelor de circulație și a zonelor de circulație publică apar în Registrul denumirilor geografice prin servicii de rețea din Registru în conformitate cu Legea 151/2017 cu privire la sistemul de adrese) se propun următoarele modificări: 4.7.1. Alineatul (2) se propune a fi expus cu următorul cuprins: „(2) Denumirea statului, denumirile unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, după caz, denumirea unității teritoriale autonome Găgăuzia, denumirile unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi, denumirile localităților, precum și denumirile arterelor de circulație și ale zonelor de circulație publică se înregistrează în Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor, în conformitate cu Legea nr. 151/2017 cu privire la sistemul de adrese”. Temeiul propunerii: Legea nr. 151/2017.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă. Modificările au fost introduse.</p>
	<p>4.7.2. în alineatul (3) cuvintele „arterelor de circulație și a zonelor de circulație publică” urmează a fi substituite cu cuvintele „specificate la alin. (2)”. Propunerea este în contextul pct.4.7.1.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă.</p>
	<p>4.8. În art. 28 (Soluționarea litigiilor (3) În cazul în care litigiul nu a fost soluționat în termen, de 60 (șaizeci) de zile din data depunerii contestației sau soluția adoptată nu satisface cerințele uneia dintre părți, acesta din urmă poate fi contestată în procedura contenciosului administrativ în modul stabilit de legislație) urmează a fi substituit cuvântul „acesta” cu cuvântul „aceasta” (pentru că se referă la „contestație” și la „soluție”).</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă. Modificările au fost introduse.</p>

Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică Nr. 1.4/1594/23	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă.
	Propunerile (recomandările) Lipsa de propuneri	Se acceptă.
Centrul de Armonizare a Legislației Nr. 31/02-69-12470 din 28.11.2023	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă.
	Propunerile (recomandările) Directiva 2007/2 a fost transpusă în legislația națională primară prin Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale. Astfel, Anexa nr. 1, pct. 3 din Legea nr. 254/2016 identifică ca set separat de date spațiale și "Denumiri geografice. Nume de zone, regiuni, localități, orașe mari, suburbii, orașe mici sau așezări, sau orice alt element geografic sau topografic de interes public sau istoric" care este în acord cu Anexa I, pct. 3 din Directiva UE. În baza examinării proiectului de Lege cu privire la denumirile geografice, inclus în pct. 2.65 din Capitolul 2 „Economie și digitalizare” din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin HG nr. 90/2023. Astfel, proiectul național nu transpune direct care norme europene privind datele spațiale, dar vine să asigure instituirea, prin norme naționale detaliate, a prevederilor privind denumirile geografice în conformitate cu Anexa I, pct. 3 din actul UE. Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.	Se acceptă.
Ministerul Apărării Nr. 11/1692 din 29.11.2023	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă.
	Propunerile (recomandările) 1) Definiția registrului denumirilor geografice din Art.2 este ambiguă și poate fi interpretată în mai multe feluri. Este necesar de inclus o normă care să ofere claritate în	Se acceptă. Definițiile au fost modificate.

	<p>ceea ce privește conținutul acestui registru. De exemplu, această normă ar putea să ofere detalii despre datele incluse în registrul respectiv, cum ar fi lista denumirilor geografice utilizate în țară, nomenclatorul denumirilor, obiectele cu locație geografică.</p> <p>O astfel de precizare ar fi utilă pentru a evita interpretările multiple și ar oferi transparență în ceea ce privește conținutul și utilizarea acestui registru.</p>	
	2) Art.10 alin.(2) cuvântul „remită“ urmează a fi exclus.	Se acceptă.
	3) Art.26 nu este clar, lipsesc criteriile de control, în ce constă controlul utilizării denumirilor geografice. Se propune a fi redactat și completat.	Se acceptă. Au fost adăugate criterii de control.
Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova Nr. 07/5-03/2630/1761 din 29.11.2023	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă.
	Propunerile (recomandările) Lipsa de propuneri	Se acceptă.
Agencia Relații Interetnice Nr. 02-497 din 29.11.2023	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă.
	Propunerile (recomandările) Se propune alinierea Art.16 alin. (2) din proiectul Legii cu legislația națională în vigoare și standardele internaționale în domeniul protecției drepturilor minorităților naționale, la care Republica Moldova este parte. Astfel, Legea Parlamentului Republicii Moldova cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor, nr. 382-XV din 19.06.2001 în art. 10 prevede că: „Denumirile localităților, străzilor și stradelor se indică în limba română, dar, după caz, la decizia autorităților administrației publice locale, și în altă limbă, în conformitate cu legislația în vigoare. [...] În localitățile cărora le-a fost acordat statut special de autonomie, denumirile nominalizate se indică și în alte limbi oficiale, stabilite prin legile respective”.	Se acceptă. Denumirile localităților, străzilor și stradelor sunt reglementate în baza LEGII nr. 151/2017 cu privire la sistemul de adrese. Chestiunile organizării administrativ-teritoriale a unităților teritoriale autonome cu statut juridic special se soluționează potrivit legilor privind statutul juridic al acestor unități, în conformitate cu Legea nr. 741/1996 despre Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova.
	Concomitent, Convenția-cadru al Consiliului Europei pentru protecția minorităților naționale1, în art. 11 (3)	Se acceptă.

	<p>stabilește că: “În ariile locuite în mod tradițional de un număr substanțial de persoane aparținând unei minorități naționale, părțile vor depune eforturi, în cadrul sistemului lor legal, inclusiv, atunci când este cazul, [...] pentru expunerea denumirilor locale tradiționale, a denumirilor străzilor și a altor indicații topografice destinate publicului, deopotrivă în limba minoritară, acolo unde există o cerere suficientă pentru astfel de indicații”.</p> <p>Totodată, Comitetul Consultativ al Consiliului Europei privind Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale în documentele sale finale asupra Republicii Moldova a notat în mod repetat că utilizarea numelor de localități în limbile minorităților etnice ar demonstra respect față de regiunea și tradițiile zonei respective.</p> <p>Comitetul Consultativ face apel către autorități să asigure afișarea regiunilor topografice în două sau trei limbi în regiunile în care locuiesc minorități naționale.</p>	
	<p>Reieșind din cele menționate solicităm abținerea de la utilizarea sintagmei “excepții” care contravin prevederilor respective ale legislației în vigoare, și expunerea Art.16 alin.2 din proiect în redacție nouă cu următorul conținut: “În ariile locuite tradițional sau în număr substanțial de persoane aparținând minorităților naționale, în conformitate cu legislația în vigoare și dacă există o cerere suficientă, denumirile geografice se indică și în limbile minoritare vorbite de către locuitorii din aceste localități”.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
<p>Academia de Științe a Moldovei Nr. 64614/7 din 30.11.2023</p>	<p>Obiecțiile Lipsa obiecțiilor</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Propunerile (recomandările) Capitolul II La art. 3 alin. 1., e) de omis... național care reprezintă un principiu d) realizare a intereselor naționale.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
	<p>La articolul 3 alin. (1) în domeniul denumirilor geografice se respectă următoarele principii: a) legalității;</p>	<p>Se acceptă. Denumirile localităților, străzilor și stradelor sunt reglementate în baza Legii nr. 151/2017 cu privire la sistemul de adrese.</p>

	<p>b) univocității - care presupune recunoașterea unei singure denumiri oficiale pentru un obiect geografic la un moment dat într-o singură limbă;</p> <p>c) protecția (salvgardarea) denumirilor geografice;</p> <p>d) realizării intereselor naționale;</p> <p>e) respectării condițiilor naturale, geografice, istorice, naționale, etnografice, culturale, sociale și de altă natură care pot influența denumirile geografice;</p> <p>f) considerarea opiniei locuitorilor care domiciliază pe teritoriul din limitele obiectului geografic determinat (prin intermediul unui chestionar).</p> <p>Este necesar de a expune explicit cum vor fi respectate aceste principii în totalitatea lor în cazul unor posibile divergențe în deciziile autorităților publice centrale responsabile denumiri geografice, cu deciziile autorităților publice locale (comunale) care pot apela la principiul f) în cazul unor oiconime (denumiri de localități), ca de exemplu, Svetlîi din UTA Găgăuzia (fosta colonie germană Denevița, Crasnoarmeiscoe, rn. Hîncești etc., toponime apărute în perioada sovietică?</p>	<p>Chestiunile organizării administrativ-teritoriale a unităților teritoriale autonome cu statut juridic special se soluționează potrivit legilor privind statutul juridic al acestor unități, în conformitate cu Legea nr. 741/1996 despre Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova.</p>
	<p>Capitolul III STABILIREA DENUMIRILOR GEOGRAFICE Articolul 12. Stabilirea denumirilor geografice (3) Stabilirea denumirilor geografice poate fi inițiată de către: (c) grup de expert lingviști, urmează a fi completat: geograf și istorici;</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
	<p>(4) cererea de atribuire sau de schimbare denumirilor geografice însoțite de Decizia autorității publice centrale / autorități publice locale / grup de expert lingviști, urmează a fi completat cu: geografi, istorici.</p>	<p>Se acceptă. Modificările au fost introduse.</p>
<p>Cancelaria de Stat a Republicii Moldova Nr. 29 - 69 – 12624 din 01.12.2023</p>	<p>Obiecțiile Lipsa obiecțiilor</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Propunerile (recomandările) - excluderea din proiect a clauzei de adoptare, cu referire la anexa nr.1, pct.3 din Legea nr.254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale, ca fiind irelevantă;</p>	<p>Se acceptă.</p>

<p>- completarea alin.(3) din art.1 cu reglementări referitoare la Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale ale Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr.741/1996 care prevede o procedură specială de modificare a denumirii unităților administrativ-teritoriale, respectiv reglementările proiectului de lege nu se vor aplica asupra atribuirii/modificării denumirii unităților administrativ-teritoriale conform procedurii stabilite de Regulamentul menționat;</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost completat.</p>
<p>- completarea lit. f) din art.3 la începutul textului cu cuvintele „transparentei prin”, în continuare după text. Menționăm că consultarea opiniei locuitorilor în procesul denumirii geografice a obiectelor constituie un element de transparență în procesul decizional;</p>	<p>Se acceptă. Modificările au fost introduse.</p>
<p>- excluderea alin.(2) din art.3 ca fiind inoportun, deoarece se prezumă de la sine că deciziile autorității publice centrale de specialitate în domeniul denumirilor geografice urmează să fie conforme cadrului normativ;</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>-excluderea art.4 din proiect, ori acesta nu prevede reglementări ce țin de cerințe, norme și reguli în domeniul denumirilor geografice, care de fapt sunt reglementate prin art.13-20 din proiect.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Totodată, reglementările prevăzute la alin.(2) din articolul respectiv ce privesc Conceptul Sistemului informațional Automatizat – Registrul denumirilor geografice și Regulamentul privind cerințele și regulile privind înregistrarea denumirilor geografice se vor regăsi la art.5, ori aprobarea acestora ține de competența Guvernului;</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>- reconsiderarea reglementărilor prevăzute la lit. e) al art.5, deoarece responsabilitatea pentru asigurarea funcționării Registrului denumirilor geografice urmează să revină autorității administrative centrale de specialitate din domeniu respectiv, inclusiv conform sarcinii deja stabilite acestuia prin lit. f) din art.6;</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>-substituirea la art.6 în denumire a textului „autorității publice centrale de specialitate” cu textul „autorității</p>	<p>Se acceptă.</p>

administrative centrale de specialitate”, pentru corelare cu aliniatul întâi al acestui articol;	
- reformularea reglementărilor de la alin.(1) al art.7 cu incorporarea acestora în componența alin.(2) al articolului respectiv, având următorul text „aprobarea denumirilor geografice pentru fiecare set de date spațiale, conform competențelor atribuite de cadrul normativ”;	Se acceptă.
-completarea la lit. a) din art.7, la sfârșitul textului cu cuvintele „în limita competențelor”;	Se acceptă. Modificările au fost introduse.
-substituirea la lit. a) din art.8 a cuvintelor „teritorial administrative” cu cuvintele „teritoriului administrat”, iar cuvintele „fac parte din competența” se vor substitui cu cuvintele „sunt în proprietatea/administrarea”, în scopul excluderii neclarităților și asigurării regulilor de tehnică legislativă.	Se acceptă. Modificările au fost introduse.
- excluderea la alin.(3) al art.9 a cuvintelor „structurile reprezentative ale”, având în vedere că delegarea reprezentanților în Comisia națională pentru denumiri geografice se va efectua de autoritățile publice locale;	Se acceptă.
- excluderea art.10, deoarece conform alin.(4) din art.9 al proiectului, modul de organizare și funcționare a Comisiei Naționale de denumiri geografice se va stabili prin regulamentul aprobat de Guvern, care va conține inclusiv și atribuțiile Comisiei Naționale;	Se acceptă parțial. Pentru elaborarea proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Comisiei Naționale pentru denumiri geografice și Regulamentul de funcționare a acesteia, va fi nevoie de teme juridic.
- reconsiderarea lit. a) din alin.(1) al art.11, în contextul prevederilor Regulamentului cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale ale Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr.741/1996 care prevede o procedură specială de modificare a denumirii unităților administrativ-teritoriale;	Se acceptă. lit. a) din alin.(1), a fost exclus.
-concretizarea la lit. f) din art.13 care anume interese publice și norme morale, încălcarea cărora, conduce la interzicerea atribuirii denumirii geografice a obiectelor, ori reglementarea în cauză este vagă fără a produce efecte juridice;	Se acceptă, textul după modificare: f) care contravine intereselor și legislației naționale.

	-substituirea la lit. b) din art.26 a cuvintelor „autoritatea publică centrală” cu cuvintele „autoritatea administrativă centrală”, în contextul argumentelor expuse mai sus la art.6;	Se acceptă.
	-excluderea art.27 și 28 ce reglementează finanțarea lucrărilor în domeniul denumirilor geografice și, respectiv soluționarea litigiilor, din capitolul VII „Dispoziții finale și tranzitorii” și incorporarea acestor reglementări într-un capitol separat.	Se acceptă. Capitolul a fost divizat.
Ministerul Educației și Cercetării Nr. 07-09/6521 din 01.12.2023	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor și propunerilor	Se acceptă.
Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova Nr. 44/22 – 5475 din 01.12.2023	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă.
	Propunerile (recomandările) La proiectul de lege: Conținutul art. 18-20 dublează prevederile art. 2 din proiect, motiv pentru care se propune excluderea acestora.	Se acceptă. În art.2 sunt termenii și definiția acestora iar în articolele 17-29 sunt detaliate specificațiile acestora.
	În acelaș context, se propune completarea proiectului cu prevederi privind regulile aplicabile denumirilor geografice, după cum urmează: „ Regulile aplicabile denumirilor geografice 1) Nu se admite atribuirea unui obiect geografic a două sau mai multe denumiri geografice oficiale în limba română sau în altă limbă oficială într-un singur moment.	Se acceptă. Textul art. a fost modificat.
	2) Denumirea geografică neoficială poate fi utilizată pe hărți între paranteze lângă sau sub denumire oficială.	Se acceptă. Textul art. a fost modificat.
3) În situații excepționale sau atunci când substituirea unei denumiri geografice poate crea confuzii, se admite selectarea celei mai uzuale sau cunoscute.”.	Se acceptă. Textul art. a fost modificat.	
Agencia de Governare Electronica Nr. 3007 – 261 din 01.12.2023	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă.
	Propunerile (recomandările) 1. În art.2: - ținând cont de definiția noțiunii de „registru” de la art.3 din Legea nr.71/2007 cu privire la registre, noțiunea	Se acceptă. Noțiunea a fost modificată.

	<p>„registru denumirilor geografice” propunem a fi expus cu următorul conținut: „Registru denumirilor geografice – totalitatea informațiilor documentate și actualizate conform datelor oficiale, ținute în cadrul Sistemului informațional „Registru denumirilor geografice” și organizată în conformitate cu cerințele stabilite de cadrul normativ;”;</p>	
	<p>-se va completa cu următoarea noțiune: „Sistemul informațional „Registru denumirilor geografice” – totalitatea resurselor și tehnologiilor informaționale interdependente, de metode și de personal, destinată păstrării, prelucrării și furnizării de informație cu privire la denumirile geografice standardizate;”;</p>	<p>Se acceptă. Definiția a fost modificată.</p>
	<p>-pentru o mai bună înțelegere a proiectului de lege și eliminarea oricărui echivoc de interpretare a normelor acestuia, propunem includerea în art.2 a unei descrieri a noțiunii „Autoritatea publică centrală de specialitate în domeniul denumirilor geografice” care să indice expres autoritatea publică care se are în vedere.</p>	<p>Se acceptă. În contextul reorganizărilor entităților publice, nu poate fi expres specificată denumirea.</p>
	<p>2. Recomandăm excluderea art.4, deoarece prevederile alin.(1) sunt inutile, atâta timp cât respectarea unei legi este intrinsecă și nu necesită a fi specificată, iar competențele specificate în alin.(2) pot fi distribuite în art.5 și 6 ale proiectului de lege.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>3. În conformitate cu art.22 lit.d) din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, lit.e) a art.5 se va expune cu următorul text: „e) aprobă Conceptul Sistemului informațional „Registru denumirilor geografice” și Regulamentul cu privire la modul de ținere a Registrului denumirilor geografice.”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>4. În art.6: - reieșind din normele art.72 din Legea nr.467/2003 și cele ale art.11 din Legea nr.71/2007, lit.f) se va expune după cum urmează: „f) exercită competențele de posesor al Registrului denumirilor geografice;”;</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>- lit.g) necesită a fi revizuită prin specificarea persoanei juridice care se are în vedere prin noțiunea „instituția publică responsabilă de implementarea politicilor în domeniu”. Dacă prin această noțiune autorul proiectului a avut în vedere Î.S. „Institutul de Geodezie, Prospectiuni Tehnice și Cadastru „INGEOCAD”, atenționăm cu privire la faptul că respectiva persoană juridică are statutul de întreprindere de stat și nu cel de instituție.</p> <p>Alternativ, pentru a evita specificarea unei anumite persoane juridice care să asigure înregistrarea denumirilor geografice în registru în cadrul unei norme prea exacte care este dificil a fi modificată ulterior, propunem excluderea lit.g). Astfel, toate aspectele referitoare la modalitatea de înregistrare a denumirilor geografice, inclusiv a registratorilor de date, se vor stabili în Conceptul Sistemului informațional „Registrul denumirilor geografice” și Regulamentul cu privire la modul de ținere a Registrului denumirilor geografice care vor fi aprobate prin hotărâre a Guvernului;</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>- ținând cont de noțiunile utilizate în Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, recomandăm expunerea lit.i) cu următorul text: „i) asigură schimbul de date dintre Registrul denumirilor geografice și alte sisteme și resurse informaționale de stat în conformitate cu cadrul normativ din domeniul interoperabilității și al schimbului de date;”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>5.În art.23: - primul alin.(3) necesită a fi reformulat, deoarece din context nu este clar din ce registru vor fi transmise către Registrul denumirilor geografice prin servicii de rețea denumirile arterelor de circulație și ale zonelor de circulație;</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>- al doilea alin.(3) se va exclude, deoarece scopul creării și utilizării Registrului denumirilor geografice rezidă din descrierea noțiunii resursei informaționale de la art.2.</p>	<p>Se acceptă.</p>

	6. Pentru a reflecta mai exact costurile necesare ținării Registrului denumirilor geografice care vor fi asigurate din contul bugetului de stat, propunem expunerea art.27 alin.(2) lit.b) cu următorul conținut: „b) administrarea, mentenanța și dezvoltarea Sistemului informațional „Registrul denumirilor geografice”; ” .	Se acceptă.
Ministerul Culturii al Republicii Moldova Nr. 04/2-09/3298 din 01.12.2023	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă.
	Propunerile (recomandările) Lipsa de propuneri	Se acceptă.
Ministerul Mediului al Republicii Moldova Nr. 13-05/2874 din 04.12.2023	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă.
	Propunerile (recomandările) Lipsa de propuneri	Se acceptă.
Agencia de Stat pentru Proprietate Intelectuală Nr. 1860 din 04.12.2023	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă.
	Propunerile (recomandările) Totodată, la definitivarea proiectului de lege atragem atenția asupra următoarelor aspecte: 1) la art. 10 alin. (2), se va examina suplimentar utilizarea combinației de cuvinte ”emite remite”;	Se acceptă.
	2) în scopul utilizării aceleiași forme de expunere, propunem următoarea redacție a art. 13 alin. (3) lit. e): ”e) constituită doar din abrevieri sau expresii nonverbale;”. În acest context, se va examina suplimentar oportunitatea ajustării conținutului lit. d), și anume: ”d) constituită doar din cifre;”.	Se acceptă.
Centrul Național Anticorupție Nr. 06/2/19407 din 04.12.2023	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă.
	Propunerile (recomandările) În conformitate cu prevederile art.25 alin.(3) lit.a), art.28 alin.(4) ale Legii prenotate, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de control al integrității în sectorul public, se va efectua doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate.	Se acceptă.

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova Nr. 21-6203 din 06.12.2023	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă.
	Propunerile (recomandările) Lipsa de propuneri	Se acceptă.
Agenția Servicii Publice Nr. 01/2094 din 06.12.2023	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă.
	Propunerile (recomandările) Lipsa de propuneri	Se acceptă.
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării al Republicii Moldova Nr. 03-3842 din 07.12.2023	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă.
	Propunerile (recomandările) 1. La art.10, alin. (2) se va exclude cuvântul „remite”.	Se acceptă.
	La art.12, urmează a fi revizuită numerotarea alineatelor în ordine cronologică.	Se acceptă.
	La art.26 considerăm necesar argumentarea în Nota informativă, cum va fi efectuat controlul utilizării denumirilor geografice de către instituțiile menționate la art.26. În acest sens, recomandăm revizuirea acestui articol sub aspectul asigurării controlului de autoritățile specializate și care au pârghii de efectuarea acestuia în vederea utilizării corecte a denumirilor geografice.	Se acceptă. Articolul a fost revizuit.
Ministerul Justiției Al Republicii Moldova Nr. 04/2-10868 din 08.12.2023	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă.
	Propunerile (recomandările) 1. Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale, la care se face referință de către autorul proiectului, nu prevede ca măsură necesară implementării prevederilor sale sarcina elaborării și adoptării unui act normativ, mai ales la nivel de lege, cu privire la denumiri geografice. Potrivit art. 1 alin. (1), Legea nr. 254/2016 stabilește normele generale cu privire la instituirea infrastructurii naționale de date spațiale în Republica Moldova și la gestionarea datelor spațiale prin intermediul geoportalului infrastructurii naționale de date spațiale, prevede standardele aferente datelor spațiale și elimină restricțiile politice privind geoinformațiile necesare implementării politicilor	Se acceptă. Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale reglementează stabilește normele generale cu privire la instituirea infrastructurii naționale de date spațiale în Republica Moldova și la gestionarea datelor spațiale prin intermediul geoportalului infrastructurii naționale de date spațiale și are ca scop asigurarea cadrului legislativ și instituțional necesar creării și implementării infrastructurii naționale de date spațiale în Republica Moldova.

	<p>comunitare în domeniul mediului, precum și a politicilor și activităților cu impact asupra mediului. Mai mult, reglementarea juridică a infrastructurii naționale de date spațiale este prevăzută la art. 3 din legea enunțată, domeniul de aplicare – la art. 4, iar responsabilitatea pentru datele spațiale – la art. 5. Astfel, în temeiul art. 4 alin. (2) lit. a), această lege se aplică datelor spațiale care sunt parte a seturilor de date spațiale specificate în anexele nr. 1, 2 și 3, denumirile geografice fiind menționate la pct. 3 din anexa nr. 1 „Seturi de date spațiale”. Conform art. 5 alin. (3), responsabilitățile entităților publice privind seturile de date spațiale specificate în anexele nr. 1, 2 și 3 se stabilesc prin hotărâre de Guvern.</p>	
	<p>Atribuțiile entităților publice în vederea realizării infrastructurii naționale de date spațiale sunt stabilite și reglementate la Capitolul IV din Legea nr. 254/2016. În context, nu se justifică și crearea unei entități distincte pentru denumiri geografice (Comisie Națională pentru denumiri geografice), prevăzute prin proiect, ceea ce va implica intersectarea competențelor, stabilite pentru entitățile publice în domeniul infrastructurii naționale de date spațiale, precum și cheltuieli suplimentare din bugetul statului pentru asigurarea activității acestei Comisii.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă.</p> <p style="text-align: center;">Articolul 8. Atribuțiile Comisiei Naționale pentru denumiri geografice</p> <p>(1) Comisia Națională pentru denumiri geografice este un organ colegial cu statut consultativ, creat pe lângă autoritatea coordonatoare.</p>
	<p>2. Prevederile art. 1 alin. (1) din proiect, potrivit cărora „Prezenta lege reglementează modul de atribuire a denumirilor geografice și de redenumire a obiectelor geografice amplasate în limitele administrativ-teritoriale ale Republicii Moldova și anume identificarea, standardizarea, înregistrarea, utilizarea, protejarea (salvgardarea) și controlul acestora.” se opun prevederilor mai multor acte legislative în vigoare, precum și principiului autonomiei locale. Autonomia locală înseamnă dreptul colectivităților de a-și satisface propriile interese legale fără amestecul autorităților centrale, ea constituie un complex de atribuții date în competența organelor de administrare publică locală.</p>	<p style="text-align: center;">Textul după modificare.</p> <p>(1) Prezenta lege reglementează modul de atribuire a denumirilor geografice și de redenumire a obiectelor geografice amplasate în limitele administrativ-teritoriale ale Republicii Moldova (toponime, elemente naturale: zone naturale, hidronime, elemente geomorfologice, geologice, litologice, zone reprezentative ale biodiversității cât și elemente antropice: zone istorice, culturale, monumente) și anume identificarea, standardizarea, înregistrarea, utilizarea, protejarea (salvgardarea) și controlul acestora.</p>

	<p>Atribuțiile transmise acestor organe sunt reglementate de lege, iar statul exercită, prin forme specifice, controlul asupra modului în care ele se execută. În susținerea celor relevate, invocăm prevederile art. 14 alin. (2) lit. s) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, potrivit căreia, pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art. 4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local aprobă simbolică unității administrativ-teritoriale, atribuie sau schimbă denumirile de străzi, piețe, parcuri și de alte locuri publice în aer liber, în condițiile legii.</p>	<p>(2) Scopul legii constă în asigurarea standardizării, utilizării și protejării (salvagădării) denumirilor geografice pentru dezvoltarea patrimoniului cultural și istoric al Republicii Moldova.</p> <p>(3) Prezenta lege nu se aplică domeniilor ce țin de atribuirea denumirilor în conformitate cu Legea nr. 66/2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate, Legea nr.151/2017 cu privire la sistemul de adrese și Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale ale Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr.741/1996.</p>
	<p>În această ordine de idei, Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 741/1996, la capitolul III statuează:</p> <p>„9. Denumirea, schimbarea denumirii și revenirea la denumirile istorice ale raioanelor, municipiilor și sectoarelor lor, orașelor, comunelor și satelor se hotărăsc de către Parlament, luându-se în considerare deciziile consiliilor locale respective după consultarea cetățenilor, pornindu-se de la interesele naționale, condițiile economice și geografice, tradițiile istorice, culturale, naționale, modul de trai, alte particularități locale.</p>	<p>Se acceptă. Textul după modificare.</p> <p>(1) Denumirile geografice urmează a fi scrise în limba română.</p> <p>(2) Prin derogare de la prevederile alineatului (1), în ariile locuite tradițional sau în număr substanțial de persoane aparținând minorităților naționale, în conformitate cu legislația în vigoare și dacă există o cerere suficientă, denumirile geografice se indică și în limbile minoritare vorbite de către locuitorii din aceste localități.</p> <p>(3) Obiectele geografice amplasate la hotarul de stat, precum și corpurile de apă interstatale se denumesc în limba română.</p> <p>(4) Denumirea obiectelor geografice utilizate atât în țară, cât și peste hotare, în materialele cartografice urmează să fie scrisă în limba română și/sau într-o limbă străină, după necesitate. Ortografia denumirilor în limba străină va respecta standardele internaționale de transliterare.</p> <p>(5) Prin derogare de la prevederile alineatului (4), pentru macro toponimele, ortografierea cărora este tradițional diferită de cea din limba română,</p>

		se va utiliza ortografia limbii străine. În acest caz, la scrierea denumirii obiectelor geografice se vor utiliza cu prioritate formele tradiționale din limba străină în raport cu formele de transliterare.
	10. Consiliul raional, municipal, orășenesc, comunal sau sătesc face nemijlocit Parlamentului propuneri privind denumirea, schimbarea denumirii sau revenirea la denumirile istorice a unităților administrativ-teritoriale și localităților.	
	<p>11. La denumirea, schimbarea denumirii și revenirea la denumirile istorice ale raioanelor, municipiilor, orașelor, comunelor și satelor nu se admite conferirea acelor denumiri pe care deja le poartă alte unități administrativ-teritoriale și localități din republică, cu excepția revenirii la denumirea istorică a comunelor și satelor, când se admite repetarea unei denumiri, cu condiția că în cadrul raioanelor respective nu sunt localități cu aceeași denumire.</p> <p>12. Se interzice a schimba denumirile tradiționale ale localităților ce țin de moștenirea istorică, națională și culturală a țării.</p> <p>13. În cazul comasării a două sau mai multor localități într-o singură localitate, Parlamentul, în baza deciziilor consiliilor respective și ale adunărilor generale ale locuitorilor din localitățile unde nu este consiliu local, păstrează pentru ea denumirea localității care are un număr mai mare de locuitori. O altă denumire localității comasate se poate conferi în cazuri excepționale. 131. În cazul amalgamării voluntare a unităților administrativ-teritoriale, unitatea administrativ-teritorială amalgamată va avea denumirea unității administrativ-teritoriale selectate în calitate de centru administrativ.”</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă.</p> <p>Denumirile localităților sunt reglementate de Legea nr.151/2017 cu privire la sistemul de adrese și Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale ale Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr.741/1996. De asemenea, Lege nr. 764 din 27-12-2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova.</p>
	Totodată, reglementările normative privind denumirile unităților administrativ-teritoriale se regăsesc și la art. 51 alin. (3), art. 10 alin. (3), art. 18 alin. (2) din Legea nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova. Astfel, în temeiul normelor enunțate, „Comuna poartă denumirea satului-reședință.”,	Se acceptă.

	<p>„Raionul poartă denumirea orașului-reședință.”, „Soluționarea problemelor de organizare teritorială a Găgăuziei, de stabilire și modificare a categoriei localităților, a hotarelor raioanelor, orașelor și satelor, a denumirilor lor ține de competența Adunării Populare, în condițiile legii.”. Subsecvent, cu referire la denumirea drumurilor, atenționăm asupra prevederilor art. 4 al Legii drumurilor nr. 509/1995, potrivit cărora drumurile publice dispun de denumire și/sau de indice. Denumirea drumului include denumirea punctului inițial și a punctului terminus, iar în caz de necesitate – și a punctelor intermediare. Denumirile și indicii drumurilor publice se stabilesc de Guvern. Străzile, drumurile comunale și drumurile private pot avea doar denumiri.</p>	
	<p>3. Deși la art. 1 din proiect se menționează că prezenta lege nu se aplică domeniilor ce țin de atribuirea denumirilor în conformitate cu Legea nr. 66/2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate și Legea nr.151/2017 cu privire la sistemul de adrese, există un risc major de confuzie între prevederile legilor enunțate, în special cu cele din Legea nr. 66/2008, care conține termeni similari. Mai mult ca atât, în nota informativă autorul a menționat că urmare adoptării proiectului propus va fi necesară operarea modificărilor de rigoare la Legea nr. 66/2008, fapt inacceptabil, întrucât cea din urmă stabilește norme ce țin de înregistrarea, protecția juridică și utilizarea indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate, care servesc la desemnarea unui produs, în calitate de obiecte de proprietate intelectuală.</p> <p>În acest sens urmează a se vedea și prevederile art. (3) alin. (1) și (3) din Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale, conform căroră: „(1) Legislația privind infrastructura națională de date spațiale are la bază Constituția Republicii Moldova, tratatele și acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte, prezenta lege, actele legislative și</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă.</p> <p>Textul cu referire la Legea nr. 66/2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate a fost exclus din Nota informativă.</p>

	<p>normative privind securitatea teritorială a Republicii Moldova, privind păstrarea informației secrete, privind protecția datelor cu caracter personal, privind drepturile de proprietate intelectuală.”;</p> <p>„(3) Prevederile prezentei legi nu afectează existența drepturilor de proprietate intelectuală privind elementele constitutive ale seturilor de date spațiale sau dreptul entităților publice de a le deține în domeniul specific de activitate.”.</p>	
	<p>Pe cale de consecință, opinăm pentru necesitatea revizuirii inițiativei în contextul celor evocate, ținând cont că proiectul legii propus nu se integrează organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care acesta trebuie corelat cu prevederile actelor normative de același nivel cu care se află în conexiune.</p> <p>Complementar, semnalăm că, în scopul fundamentării necesității inițierii unui act normativ, elaborarea proiectelor actelor normative este precedată, în funcție de importanța și complexitatea proiectelor respective, de efectuarea studiilor de cercetare. Studiile de cercetare se efectuează pentru cunoașterea temeinică a realităților socioeconomice ce urmează a fi reglementate, a cadrului normativ relevant, a reglementărilor similare în legislația altor state, inclusiv a țărilor Uniunii Europene. Studiul de cercetare este efectuat de către subiecții din partea cărora vine propunerea inițierii elaborării actului normative.</p> <p>În cazul unui proiect care prevede reglementări cu impact asupra bugetului și/sau care prevede reorganizări și reforme structurale ori instituționale, în calitate de studiu de cercetare se realizează analiza inițiativei de elaborare a actului normativ, conform metodologiei de analiză ex ante aprobate de către Guvern. Dacă proiectul prevede reglementări cu impact asupra activității de întreprinzător, în calitate de studiu de cercetare se realizează doar analiza impactului de reglementare, efectuată în modul stabilit de legislație.</p>	<p>În conformitate cu Directiva INSPIRE [Directive 2007/2/EC], în seturile de date spațiale trebuie să se regăsească și denumirile geografice.</p> <p>În același timp, la nivel mondial este prezent Grupul de experți al Națiunilor Unite pentru denumiri geografice (UNGEGN), ale Consiliului Economic și Social al Națiunilor Unite (ECOSOC) și se ocupă de standardizarea națională și internațională a denumirilor geografice.</p> <p>De asemenea, AGCC dorește să implementeze un Registru separat pentru denumirile geografice neacoperite legal până în prezent și integrarea acestora cu denumirile deja existente. Registrul a fost elaborat (în cadrul proiectului „Hărți pentru dezvoltare durabilă”, suport tehnic acordat de către Ministerul Afacerilor Externe a Regatului Norvegiei), prin urmare, nu sunt necesare cheltuieli suplimentare pentru crearea lui.</p>

A DOUA AVIZARE

Scrisoarea Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 36/01-06/1202 din 27.12.2023

<p>Cancelaria de Stat a Republicii Moldova Nr. 29-69-13607 din 28.12.2023</p>	<p>Obiecțiile Lipsa obiecțiilor</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Propunerile (recomandările) - concretizarea la alin.(5) al art.4 a Regulamentelor care urmează a fi aprobate de Guvern, ori în varianta anterioară se menționa despre Regulamentul privind cerințele și regulile privind înregistrarea denumirilor geografice;</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>- includerea la art.5, a unui alineat ce va prevedea responsabilitatea autorității administrative centrale de specialitate, pentru asigurarea funcționării Registrului denumirilor geografice. Menționăm că autorul a acceptat propunerea respectivă dar nu a efectuat modificările de rigoare în proiect;</p>	<p>Se acceptă Sa modificat litera f) din art. 5.</p>
	<p>- reformularea aliniatului unu al art.6 privind aprobarea denumirilor geografice pentru date spațiale, ca atribuție, care va fi realizată de către autoritățile publice centrale în limita competențelor, ori articolul respectiv reglementează atribuții nu criterii, după cum se propune în proiect;</p>	<p>Se acceptă Textul a fost modificat.</p>
	<p>- revizuirea propoziției a doua din alin.(1) al art.7, ori din text se subînțelege că obiectele amplasate pe două sau mai multe unități administrativ-teritoriale de nivelul întâi constituie un bun integru, care nu poate fi divizat, iar ca consecință atribuirea competenței autorităților administrației publice locale din unitățile corespunzătoare să aprobe denumirea geografică a obiectelor în cauză nu este relevantă. În acest sens, pentru excluderea conflictului de competență, împuternicirile de rigoare ar putea fi delegate, după caz, autorității administrației publice locale de nivelul al doilea în cadrul căreia se regăsesc unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi respective.</p>	<p>Se acceptă Textul a fost modificat.</p>
<p>Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică 1.4/1768/23 din 28.12.2023</p>	<p>Obiecțiile Lipsa obiecțiilor și propunerilor</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova</p>	<p>Obiecțiile Lipsa obiecțiilor</p>	<p>Se acceptă</p>

Nr.394 din 28.12.2023	Propunerile (recomandările) Urmează a fi corectate greșelile gramaticale din proiectul de lege (art. 11 alin. (2) (corect „este amplasat obiectul geografic”), art. 13 alin. (1) (corect „teritoriul în care este”), art. 13 alin. (3) (excluderea cuvântului „cu”), art. 14 alin. (2) (corect „cerințele expuse la plural, feminin”, art. 23 alin. (2) (corect „Registrul”), art. 26 alin. (4) (corect „persoane”).	Se acceptă Modificările au fost introduse.
Agenția de Guvernare Electronică Nr. 3007-299 din 29.12.2023	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor și propunerilor	Se acceptă
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Nr. 21-6673 din 29.12.2023	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor și propunerilor	Se acceptă
Cancelaria de Stat a Republicii Moldova Centrul de Armonizare a Legislației Nr. 31/02-69-13657 din 29.12.2023	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă
	Propunerile (recomandările) Compartimentul 9 “Constatările expertizei de compatibilitate” al Notei informative a proiectului, se va complete cu concluziile expuse în Avizul de compatibilitate.	Se acceptă Textul a fost adăugat.
Ministerul Finanțelor Nr. 07/5-09/17091 din 02.01.2024	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor și propunerilor	Se acceptă
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Nr. 03-23 din 03.01.2024	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă
	Propunerile (recomandările) Totodată, în conformitate cu prevederile art.50 alin. (4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, la proiectul hotărârii - din formula de atestare a proiectului urmează a fi exclus din contrasemnare „Ministrul dezvoltării economice și digitalizării”	Se acceptă Textul a fost exclus.
Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru Instituția Publică Cadastrul Bunurilor imobile Nr. 01-03/132/2024 din 03.01.2024	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor și propunerilor	Se acceptă
Ministerul Afacerilor Interne Nr. 44/22-27 din 03.01.2024	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor și propunerilor	Se acceptă
Ministerul Apărării al Republicii Moldova Nr. 11/12 din 05.01.2024	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor și propunerilor	Se acceptă

Agencia Relatii Interetnice Nr. 02-13 din 09.01.2024	Obiectiile Lipsa obiectiilor si propunerilor	Se accepta
Agencia Servicii Publice Nr. 01/0039 din 09.01.2024	Obiectiile Lipsa obiectiilor si propunerilor	Se accepta
Centrul National Anticoruptie Nr. 06/2/354 din 10.01.2024	Obiectiile Lipsa obiectiilor	Se accepta
	Propunerile (recomandările) Prin proiect se propune aprobarea modului de atribuire a denumirilor geografice si de redenumire a obiectelor geografice amplasate in limitele administrativ-teritoriale ale Republicii Moldova si anume identificarea, standardizarea, inregistrarea, utilizarea, protejarea (salvgardarea) si controlul acestora. Insa, normele analizate reglementeaza ambigui responsabilitatea pe care trebuie sa o poarte responsabilii pentru nerespectarea prevederilor legii, nefiind clar in ce consta aceasta, presupune sau nu tragerea la raspundere si sanctionarea acestora. Cu alte cuvinte, autorul omite sa mentioneze forma de raspundere: civila, contravenționala sau penala. Prin urmare, se recomanda revizuirea proiectului de decizie prin prisma obiectiilor si recomandărilor prezentate in raportul de expertiza anticoruptie.	Se accepta Textul a fost modificat.
Ministerul Mediului Nr. 13-05/53 din 10.01.2023	Obiectiile Lipsa obiectiilor si propunerilor	Se accepta
Ministerul Culturii Nr. 04/2-09/89 din 11.01.2024	Obiectiile Lipsa obiectiilor si propunerilor	Se accepta
Academia de Stiinta a Moldovei Nr. 24-14/7 din 11.01.2024	Obiectiile Lipsa obiectiilor si propunerilor	Se accepta
Agencia de Stat pentru Proprietate Intelectual Nr.06 din 11.01.2024	Obiectiile Lipsa obiectiilor	Se accepta
	Propunerile (recomandările) 1) La art. 10 alin. (6), se va ajusta denumirea "Registrului denumirilor geografice", in vederea utilizării aceleiasi denumiri pe tot textul proiectului;	Se accepta Modificarea a fost introdusa.
	2) la art. 11 alin. (3), se va indica continutul lit. d) si e), conform propunerilor AGEPI expuse prin avizul nr. 1860 din	Se accepta Modificarea a fost introdusa.

	04.12.2023 (menționate ca fiind acceptate în sinteza proiectului examinat) cu referire la următoarea redacție: ”d) constituită doar din cifre; e) constituită doar din abrevieri sau expresii nonverbale;”; 3) prevederile art. 15 alin. (1) și cele ale art. 16 alin. (1) din proiect se dublează	
Ministerul Justiției Nr. 04/2-418 din 12.01.2024	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă
	Propunerile (recomandările) La art. 1 alin. (1) cuvintele „și anume” se vor substitui cu cuvântul „prin”, în scopul redactării normei.	Se acceptă Modificarea a fost introdusă.
	În același scop, la art. 2: - cu referire la definirea noțiunii „autoritatea administrativă centrală de specialitate în domeniul denumirilor geografice” se va exclude cuvântul „administrativă” (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect), iar cuvântul „instituție” se propune de substituit cu cuvântul „autoritate”;	Se acceptă Modificarea a fost introdusă
	- la definirea noțiunii „denumire geografică” textul „orașe mari, suburbii, orașe mici” se va omite, întrucât toate categoriile enumerate se încadrează la noțiunea de „localități”;	Se acceptă Modificarea a fost introdusă
	- la definirea noțiunii „standardizarea denumirilor geografice” cuvintele „instituțiile și organizațiile” se vor substitui cu cuvântul „entitățile”.	Se acceptă Modificarea a fost introdusă
	La art. 3 se va uniformiza expunerea principiilor în domeniul denumirilor geografice, precum și la numerotarea acestora se va ține cont de prevederile art. 51 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (observație valabilă pentru tot textul proiectului).	Se acceptă Modificarea a fost introdusă
	Art. 6 urmează a fi revizuit integral din punct de vedere redacțional, întrucât nu exprimă cu claritate reglementările normative propuse, în special, în raport cu denumirea articolului.	Se acceptă Modificarea a fost introdusă
	Cu referire la denumirea Capitolului III „Stabilirea denumirilor geografice” și a art. 10 atenționăm asupra necesității utilizării uniforme a terminologiei normative. Astfel, la art. 1 se menționează despre modul de atribuire a denumirilor geografice și de redenumire a obiectelor geografice amplasate în limitele administrativ-teritoriale ale Republicii Moldova prin identificarea, standardizarea, înregistrarea, utilizarea, protejarea (salvgardarea) și controlul acestora. Complementar, se vor revedea toate etapele de	Se acceptă Modificarea a fost introdusă

	<p>atribuire a denumirilor geografice, fiind necesară expunerea clară și structurarea în ordinea consecutivă a acestora.</p>	
	<p>La art. 9 alin. (1) se va exclude lit. e) „monumente istorice și culturale”, întrucât regimul juridic privind administrarea și ocrotirea acestora este reglementat prin Legea nr. 1530/1993 privind ocrotirea monumentelor. În conformitate cu art. 5 al legii enunțate, ocrotirea monumentelor reprezintă un ansamblu de măsuri cu caracter științific, juridic, administrativ, financiar, fiscal și tehnic, menite să asigure identificarea, cercetarea, documentarea, inventarierea, clasarea, evidența, stabilirea zonei de protecție, prevenirea distrugerii sau mutilării, conservarea, inclusiv paza și întreținerea, consolidarea, restaurarea, punerea în valoare a monumentelor împreună cu mediul istorico-arhitectural al acestora și integrarea lor social-economică și culturală în viața colectivităților locale.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă Modificarea a fost introdusă</p>
	<p>La art. 10 alin. (3) conținutul lit. b) se va ajusta terminologiei utilizate conform Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, prin substituirea formulei „autoritățile publice locale” cu formula „autoritățile administrației publice locale” (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect). În același alineat, la lit. d) se va revizui termenul „afiliere”, fiind necesar de explicat semnificația acestuia.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă Modificarea a fost introdusă</p>
	<p>Totodată, la art. 10 alin. (8) lit. a) se va examina necesitatea includerii referinței și la art. 11, care stabilește cerințe pentru atribuirea denumirilor geografice.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă Modificarea a fost introdusă</p>
	<p>La art. 22 se va exclude alin. (2), întrucât denumirile menționate nu pot face parte din obiectul de reglementare al legii propuse. În acest sens reiterăm prevederile art. 14 alin. (2) lit. s) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, potrivit căreia, pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art. 4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local aprobă simbolică unității administrativ-teritoriale, atribuie sau schimbă denumirile de străzi, piețe, parcuri și de alte locuri publice în aer liber, în condițiile legii. De asemenea, raporturile juridice ce țin de înregistrarea, protecția juridică și utilizarea simbolurilor publice sunt reglementate prin Legea nr. 86/2011 cu privire la simbolurile publice (a se vedea, în special, art. 4 alin. (1) lit. q) din această lege).</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă Modificarea a fost introdusă</p>

Art. 27 se va exclude de la Capitolul VIII, deoarece nu se încadrează în dispozițiile finale și tranzitorii.

Se acceptă
Modificarea a fost introdusă

Director general

Ivan DANII

Digitally signed by Danii Ivan
Date: 2024.01.29 10:12:37 GMT+02:00
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ex. Rodica SÎRBU

rodica.sirbu@agcc.gov.md